

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д.Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Загальноосвітні, гуманітарні
та соціально-економічні дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 М.Ю. Гірник

28 серпня 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво
освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво

Розробник: Серкез Олена Анатоліївна, викладач

Програму навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Загальноосвітні, гуманітарні та соціально-економічні дисципліни», протокол № 1 від 26 серпня 2025

Голова циклової комісії _____ (В.Б. Любчик)
(підпис) _____ ПІБ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Курс
	4
	Семестр
	7, 8
Загальна кількість годин – 90	Аудиторні заняття
	72 год.
	Лекційні
	63 год.
	Семінарські
	9 год.
	Самостійна робота
	18 год.
	Форма підсумкового контролю
	залік – 8 семестр

Статус дисципліни – обов'язкова.

Мова навчання – українська.

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Основи філософських знань та релігієзнавство»: ознайомлення із сутністю філософії як науки і формами суспільної свідомості в її історичному розвитку, місцем та роллю філософії в розвитку філософської думки в Україні; релігієзнавством як навчальною дисципліною, релігією як явищем, її формами та видами.

Результати навчання за освітнім компонентом:

Знання та розуміння:

– основних понять розділів предмету, джерел виникнення, функцій та призначення філософії;

– основних етапів історії розвитку філософської думки: основних парадигм філософування, значення і сенс основних досягнень кожної філософської епохи, видатних мислителів кожної філософської епохи

– закономірностей виникнення, розвитку і функціонування релігії;

– особливостей і загальної характеристики первісних вірувань, світових, локальних, нетрадиційних і традиційних релігій, становище релігійного життя сучасної України;

– основи законодавства щодо свободи совісті в державі;

Застосування знань і розуміння:

– розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, бачити та логічно пояснювати внутрішні зв'язки між основними напрямками філософії;

– давати наукову характеристику філософським вченням видатних мислителів минулого і сучасності;

– порівнювати, пояснювати, аналізувати, критично оцінювати духовні і релігійні явища;

– науково оцінювати духовну спадщину релігій світу та свого народу;

– науково пояснювати, аналізувати, порівнювати основні характеристики та риси релігій світу.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для успішного опанування навчальної дисципліни є засвоєння курсів «Культурологія (Мистецтво)», «Громадянські права (Громадянська освіта)», «Інформаційні технології», «Світова музична література», «Історія України», «Всесвітня історія», «Українська музична література. Українська народно-музична творчість».

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ (СК) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

(відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра)

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої / педагогічної / організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської / музично-теоретичної / педагогічної / організаційно-творчої діяльності.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Зміст програми навчальної дисципліни

7 семестр. ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

Тема 1. Вступ до історії філософії

Завдання і особливості та структура курсу. Що таке філософія та історія філософії? Специфіка філософського осмислення дійсності. Філософські питання: Хто я? Для чого ми живемо? У чому сенс нашого життя? Що було первинним: ідея створення світу чи матерія, з якої він створений?

Тема 2. Філософія і наука

Світогляд і філософія. Міфологія – філософія первісності. Поняття суб'єкту та об'єкту. Додаткова література й Інтернет ресурс.

Тема 3. Філософське розуміння світу: буття, матерія

Вчення про буття. Буття як реальність. Філософське розуміння категорії «буття». Об'єктивне буття і Я-буття. Єдність і різноманітність світу. Матерія, рух, простір і час. Основні категорії філософії.

Тема 4. Людина та її буття у світі

Загальне розуміння людини. Багатовимірність людини. Людина і суспільство. Людина і людство. Співвідношення понять «людина-індивід-особа-особистість-індивідуальність». Вихідні цінності людського буття. Особистість, її основні ознаки і взаємозв'язок із суспільством. Соціальні ролі особистості. Роль особистості в історичному процесі.

Тема 5. Філософське розуміння душі

Душа та її розуміння. Поняття і структура свідомості. Походження і сутність свідомості. Свідомість і мова. Розум. Проблема штучного інтелекту. Функції свідомості. Суспільна свідомість та її структура. Світогляд, ідеологія і суспільна психологія.

Тема 6. Пізнання і його основні форми

Сутність пізнання. Пізнання як ставлення людини до світу. Види пізнання. Знання і віра. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Почуттєве і раціональне пізнання та їх форми. Проблема істини в філософії. Істина і правда. Специфіка наукового пізнання. Співвідношення емпіричного і теоретичного знання. Форми і методи наукового пізнання. Докази і спростування.

Тема 7. Соціальна філософія

Предмет соціальної філософії. Закономірне, стихійне і випадкове в історії. Об'єктивне і суб'єктивне в соціально-історичному процесі. Суспільство та його соціальна структура. Нації, національності та народи в системі суспільства та суспільних відносин.

Тема 8. Сім'я і суспільство

Демографічні проблеми сучасного суспільства.

Тема 9. Філософія економіки

Філософсько-економічне мислення. Праця та її філософське розуміння. Людина в сфері економічних відносин. Поняття власності. Морально-етичні проблеми економіки.

Тема 10. Економічний розвиток і технічний прогрес, їх позитивні та негативні наслідки

Проблеми екології. Управління економікою. Держава та її вплив на економіку.

Тема 11. Філософія політики

Держава та її осмислення філософською думкою. Суть держави. Ідея права: право влади та влада права.

Тема 12. Поняття політичної влади

Влада і мораль. Лібералізм і консерватизм. Демократія і тоталітаризм. Ідея соціальної справедливості.

Тема 13. Духовне життя суспільства. Філософія культури

Розуміння духовності. Суспільна свідомість та її розуміння. Політична свідомість і політична культура. Правосвідомість.

Тема 14. Моральна і етична свідомість

Поняття культури і цивілізації. Взаємозв'язок культури та цивілізації. Національні культури та культура загальнолюдська.

Тема 15. Глобальні проблеми сучасної цивілізації

Тема 16. Філософія освіти

Поняття «освіта». Роль освіти в житті людини і суспільства. Освіта упродовж життя. Суспільство знань. Освіта і сталий розвиток.

8 семестр. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

Тема 1. Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна

Поняття релігієзнавства як науки і навчальної дисципліни, його предмет і структура. Становлення релігієзнавства як галузі наукового знання.

Методологічні принципи релігієзнавства. Співвідношення релігієзнавства і теології.

Тема 2. Релігія як духовно-історичний феномен

Структура феномена релігії, її складові частини, типи, форми. Духовно-теоретична та предметно-символічна сторони феномену релігії. Релігійна свідомість та її рівні. Особливості релігійної віри, її зміст та специфіка зв'язку з релігійною практикою. Поняття релігійного досвіду. Релігійний метод. Функції релігії. Релігійний процес. Розуміння релігії як цілісного феномену та транс феномену. Підходи до трактування релігії. Класифікація сучасних релігій.

Тема 3. Походження релігії, концепції її виникнення.

Проблема походження релігії. Концепції походження релігії.

Примітивні форми вірувань: магія як керівництво силами природи за допомогою окультних знань та заклинань. Фетишизм як віра в магичну силу предметів. Анімізм як віра в загальну одухотвореність речей та явищ. Тотемізм – віра в родинний зв'язок людини з тваринами. Шаманство як історична форма магії.

Тема 4. Ранні історичні форми релігії. Народні та національні релігії

Поняття народних та національних релігій, їх характерні риси. Релігія Давнього Єгипту, Месопотамії. Загальна характеристика індуїзму, конфуціанства, даосизму, синтоїзму: виникнення, віровчення і культ, характерні особливості, пантеон богів. Українське язичництво.

Іудаїзм як національна релігія. Історичний процес формування іудаїзму як монотеїстичної релігії. Основні етапи еволюції іудаїзму. Загальна характеристика священних книг іудаїзму (Танах, Тора, Талмуд). Особливості релігійно – міфологічних уявлень іудаїзму. Моральні настанови та релігійні вимоги в іудаїзмі. Іудейські обряди та свята. Культові споруди в іудаїзмі. Ортодоксальний, реформований та консервативний іудаїзм. Іудейські громади в Україні.

Тема 5. Загальні особливості світових релігій

Історія виникнення та поширення. Священні джерела світових релігій. Порівняльна характеристика догматики християнства, ісламу та буддизму.

Тема 6. Світові релігії: буддизм, християнство, іслам

Вчення про Будду. Етапи духовної еволюції Гаутами. Вчення Будди: чотири благородні істини та восьмеричний шлях вдосконалення. Особливості вчення і культу. Історична доля буддизму. Дзен-буддизм.

Заперечення раннім буддизмом кастової системи та пануючих соціально-економічних відносин. Універсальність ідеології буддизму в сучасних умовах.

Соціально-економічні та політичні умови формування християнства, його ідейні витoki. Еволюція християнства, становлення його догматики та культу; християнський Символ віри. Біблія – основа християнського віровчення. Розкол християнства, виникнення православ'я та католицизму.

Загальна характеристика православ'я, католицизму та протестантизму.

Життя та одкровення засновника мусульманства Мухаммеда. Історія розповсюдження ісламу на Сході та Африці. Коран як джерело віровчення ісламу. Принципи віровчення в ісламі (стовпи ісламу). Обрядові та культові особливості релігії. Мекка. Свята. Співвідношення з попередніми біблійними

релігіями. Заборона зображень. Іслам-Аллах, пророки, Мухаммед, Коран, Суна, Умма.

Тема 7. Історія релігії в Україні

Дохристиянські вірування слов'ян. Боги та культу стародавніх слов'ян. Хрещення Русі. Історія православ'я в Україні.

Тема 8. Конфесійна карта України

Релігія у державотворчих процесах України. Діяльність релігійних організацій в умовах незалежності України. Вплив зарубіжних релігійних церков на церковно-релігійне життя в Україні. Проблема міжконфесійних суперечностей в Україні. Характерні особливості сучасної релігійності населення України.

Законодавство України в галузі свободи совісті; визначення свободи совісті та її основоположних принципів.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7 семестр

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	Вид заняття
1	Вступ до філософії. Філософія та її функції.	2	лекція
2	Поняття світогляд. Історичні типи світогляду. Філософія в системі культури.	2	лекція
3	Філософське розуміння світу. Онтологія. Вчення про буття. Поняття матерії і руху. Простір і час.	2	лекція
4	Філософська концепція людини. «Індивід», «індивідуальність», «особистість».	2	лекція
5	Філософське розуміння душі, свідомості і розуму. Душа та її розуміння. Поняття свідомості. Розум.	1 1	лекція семінар
6	Гносеологічні проблеми філософії. Пізнання як ставлення людини до світу. Види пізнання. Форми і методи наукового пізнання.	2	лекція
7	Соціальна філософія. Суспільство та його соціальна структура. Закономірне, стихійне та випадкове в історії.	2	лекція
8	Сім'я і суспільство. Демографічні проблеми сучасного суспільства.	2	лекція
9	Філософія економіки. Праця та її філософське розуміння. Поняття власності.	2	лекція
10	Економічний розвиток і технічний прогрес. Проблеми екології. Держава та її вплив на економіку.	1 1	лекція семінар
11	Філософія політики. Держава. Суть держави. Ідея права: право влади та влада права.	2	лекція
12	Влада і мораль. Лібералізм і консерватизм. Демократія і тоталітаризм.	2	лекція
13	Духовне життя суспільства. Філософія культури. Розуміння духовності. Суспільна, моральна, етична свідомість.	2	лекція
14	Поняття культури і цивілізації. Національні культури, культура загальнолюдська.	2	лекція

15	Глобальні проблеми сучасної цивілізації.	1 1	лекція семінар
16	Філософія освіти. Поняття освіта. Роль освіти в житті людини суспільства.	2	лекція
	Всього:	32	

8 семестр

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	Вид заняття
1	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна. Поняття релігієзнавства як науки і навчальної дисципліни, його предмет і структура. Становлення релігієзнавства як галузі наукового знання.	2	лекція
2	Співвідношення релігієзнавства і теології.	2	лекція
3	Релігія як духовно-історичний феномен. Структура феномена релігії, її складові частини, типи, форми. Релігійна свідомість та її рівні.	2	лекція
4	Функції релігії. Релігійний процес. Класифікація сучасних релігій.	2	лекція
5	Походження релігії, концепції її виникнення. Проблема походження релігії. Концепції походження релігії. Примітивні форми вірувань	2	лекція
6	Семінар	2	
7	Магія, фетишизм, тотемізм. шаманство	2	лекція
8	Ранні історичні форми релігії. Народні та національні релігії. Поняття народних та національних релігій, їх характерні риси. Релігія Давнього Єгипту, Месопотамії.	2	лекція
9	Загальна характеристика індуїзму, конфуціанства, даосизму, синтоїзму. Українське язичництво.	2	лекція
10	Загальні особливості світових релігій. Історія виникнення та поширення. Священні джерела світових релігій. Порівняльна характеристика догматики християнства, ісламу та буддизму.	2	лекція
11	Світові релігії: буддизм, християнство, іслам. Особливості вчення і культу. Історична доля буддизму. Дзен-буддизм.	2	лекція
12	Соціально-економічні та політичні умови формування християнства, його ідейні витоки.	2	лекція
13	Загальна характеристика православ'я, католицизму та протестантизму.	2	лекція
14	Історія розповсюдження ісламу на Сході та Африці. Обрядові та культові особливості релігії.	2	лекція
15	Семінар	2	
16	Історія релігії в Україні. Дохристиянські вірування слов'ян. Боги та культу стародавніх слов'ян. Хрещення Русі. Історія православ'я в Україні.	2	лекція
17	Конфесійна карта України. Релігія у державотворчих процесах України. Діяльність релігійних організацій в умовах незалежності України.	2	лекція
18	Законодавство України в галузі свободи совісті; визначення свободи совісті та її основоположних принципів.	2	лекція

19	Семінар	2	
20	Залік	2	
	Всього:	40	

Самостійна робота 7 семестр

№ п/п	Назва теми	Загальна кількість годин
1.	Східна філософія. Давня індійська філософія. Філософія стародавнього Китаю.	2
2.	Антична філософія.	1
3.	Середньовічна філософія.	1
4.	Філософія епохи Відродження.	2
5.	Філософія Нового часу і доби Просвітництва. (XVII - XVIII ст.)	2
6.	Німецька філософія нового часу.	2
7.	Посткласична європейська філософія кінця XIX - XX ст. - Філософія ірраціоналізму; - Філософія психоаналізу; - Постмодерн.	1
8.	Українська філософська думка. - Філософія Київської Русі; - Українська філософія XIV - XVI ст. - Філософія Києво-Могилянської академії. Г. Сковорода; - Українська філософія XIX - XX ст.	2
Всього		13

8 семестр

№ п/п	Назва теми	Загальна кількість годин
1	Особливості релігійної віри, її зміст та специфіка зв'язку з релігійною практикою.	1
2	Ортодоксальний, реформований та консервативний іудаїзм. Іудейські громади в Україні.	1
3	Універсальність ідеології буддизму в сучасних умовах.	1
4	Розкол християнства, виникнення православ'я та католицизму.	1
5	Характерні особливості сучасної релігійності населення України.	1
Всього		5

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результати навчання здобувача освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувачів освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації здобувачів освіти та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

Система контролю знань включає:

- опитування самостійно вивченого матеріалу;
- виступи з повідомленням;
- залік.

Питання на залік

1. Філософія та її функції.
2. Поняття світогляд.
3. Історичні типи світогляду.
4. Філософія в системі культури.
5. Вчення про буття. Поняття матерії і руху. Простір і час.
6. «Індивід», «індивідуальність», «особистість».
7. Душа та її розуміння. Поняття свідомості. Розум.
8. Пізнання як ставлення людини до світу. Види пізнання.
9. Форми і методи наукового пізнання.
10. Суспільство та його соціальна структура.
11. Закономірне, стихійне та випадкове в історії.
12. Сім'я і суспільство.
13. Демографічні проблеми сучасного суспільства.
14. Праця та її філософське розуміння. Поняття власності.
15. Економічний розвиток і технічний прогрес.
16. Держава та її вплив на економіку.
17. Держава. Суть держави.
18. Ідея права: право влади та влада права.
19. Влада і мораль.
20. Лібералізм і консерватизм.
21. Демократія і тоталітаризм.
22. Розуміння духовності.
23. Суспільна, моральна, етична свідомість.

24. Поняття культури і цивілізації. Національні культури, культура загальнолюдська.
25. Глобальні проблеми сучасної цивілізації.
26. Поняття освіта. Роль освіти в житті людини суспільства.
27. Поняття релігієзнавства як науки і навчальної дисципліни, його предмет і структура.
28. Становлення релігієзнавства як галузі наукового знання.
29. Співвідношення релігієзнавства і теології.
30. Структура феномена релігії, її складові частини, типи, форми.
31. Релігійна свідомість та її рівні
32. Функції релігії. Релігійний процес. Класифікація сучасних релігій.
33. Проблема походження релігії. Концепції походження релігії. Примітивні форми вірувань.
34. Магія, фетишизм, тотемізм. Шаманство.
35. Поняття народних та національних релігій, їх характерні риси.
36. Релігія Давнього Єгипту, Месопотамії.
37. Загальна характеристика індуїзму, конфуціанства, даосизму, синтоїзму. Українське язичництво.
38. Історія виникнення та поширення світових релігій.
39. Порівняльна характеристика догматики християнства, ісламу та буддизму.
40. Світові релігії: буддизм, християнство, іслам.
41. Соціально-економічні та політичні умови формування християнства, його ідейні витоки.
42. Загальна характеристика православ'я, католицизму та протестантизму.
43. Історія розповсюдження ісламу на Сході та Африці. Обрядові та культові особливості релігії.
44. Дохристиянські вірування слов'ян. Боги та культи стародавніх слов'ян. Хрещення Русі. Історія православ'я в Україні.
45. Релігія у державотворчих процесах України. Діяльність релігійних організацій в умовах незалежності України.
46. Законодавство України в галузі свободи совісті; визначення свободи совісті та її основоположних принципів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач освіти відмінно орієнтується в матеріалі, упевнено відповідає на питання, може застосувати знання на практиці. Водночас має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки. В усних або письмових відповідях помилок не

	допускає. Самостійна робота виконана в повному обсязі, без зауважень.
«Добре»	Здобувач освіти засвоїв матеріал, легко відповідає на питання і може застосувати знання на практиці. Водночас виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки. В усних або письмових відповідях допускає лише незначні помилки. Самостійна робота виконана в повному обсязі, можуть бути незначні зауваження.
«Задовільно»	Знаючи основний матеріал, здобувач освіти не може без підказок застосувати ці знання на практиці. При цьому не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки. Помиляється в усних та письмових відповідях. Самостійна робота виконана частково або містить низку суттєвих зауважень.
«Незадовільно»	Значна частина матеріалу не засвоєна або незрозуміла, здобувач освіти невпевнено відчуває себе під час усних відповідей. При цьому демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати. Під час відповіді допускає грубі помилки. Самостійна робота не виконана.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бичко І. П. Філософія. Київ : ЦУЛ. 2019. 648 с.
2. Бліхар В. С., Цимбалюк М. М., Гайворонюк Н. В., Левкулич В. В., Шандра Б. Б., Свищо В. Ю. Філософія : підр. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла». 2021. 440 с
3. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ. 2016. 86 с.
4. Данильян О. Г. Дзьобань О. П. Філософія : підр. Харків : Право. 2020. 432 с.
5. Петінова О. Б. Філософія : навч. посіб. Одеса, 2019. 304 с.
6. Симоненко С., Сулим О., Шмиголь М, Щубелка Н., Юшкевич Ю., Сандюк Л. Основи філософії. Навч. посіб. Київ : ЦУЛ. 2019. 412 с.
7. Філософія : підр. Одеса : Університет Ушинського. 2021. 504 с.

Додаткова

1. Біблія або Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту (різні видання).
2. Бреніф'є О., Буле Г., Шелар А. С. Важливі філософські питання для дітей 7-11 років. Київ : Vivat. 2021. 144 с.

3. Галан О. Філософія античності: гендерний дискурс. Гендерні студії: матеріали доповідей (статей, тез) учасників / учасниць VII міжвузівського науково-практичного семінару (м. Луцьк, ЛПК, 30 берез. 2020 року); упоряд. Г. І. Єрко, Т. Й. Жалко. Луцьк : Луцький педагогічний коледж. 2020. С. 11–16.
4. Галан О., Курчаба О. Дебатування в релігієзнавстві. Матеріали доповідей (тез, статей) учасників VII науково-практичної конференції «Методологічні та методичні проблеми викладання соціально-економічних дисциплін у сучасному освітньому процесі» (14 грудня 2017 року) / за наук. ред. д-р філос. наук, доц., доц. кафедри гуманітарних наук Херсонської державної морської академії А. М. Лещенко; канд. істор. наук Б. М. Зека / упор. А. С. Гарбарук. Луцьк : Волиньполіграф. 2018. С. 49–52.
5. Галан О., Луцюк Ю. «Філософія серця» та інші філософсько-педагогічні ідеї Василя Сухомлинського. Актуальні ідеї Василя Сухомлинського та Костянтина Ушинського в сучасному освітньому просторі : збірник матеріалів педагогічних читань (м. Луцьк, 26 лист. 2021 року, КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради) / уклад. С. Марчук, С. Вдович. Луцьк – Львів, 2021. С. 38–42. URL: <http://surl.li/baejn>.
6. Колодний А. М. Релігійне життя України в особах його діячів і дослідників. Київ : Інтсервіс. 2017. 740 с.
7. Основи філософських знань : підр. для студ. освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст / за ред. В. А. Буслинського. Львів : Новий Світ – 2000. 2020. 352 с.
8. Протеро С. Вісім релігій, що панують у світі: чому їхні відмінності мають значення / перекладач : В. Пунько. Київ : Book Chef. 2022. 464 с.
9. Сухомлинський В. Я розповім вам казку... Філософія для дітей. Київ : ВД «Школа». 2021. 576 с.
10. Філософія освіти: хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / уклад. В. О. Огнев'юк, О. М. Кузьменко. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2017. 508 с.
11. Яроцький П. Л. Релігієзнавство. Релігійні процеси в світі й Україні. Київ : Кондор. 2015. 424 с.